

1.5 Et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed

Et EU med fri bevægelighed, indre sikkerhed og let adgang til domstolene

- Forfatningstraktaten placerer målsætningen om at skabe et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed på niveau med EU's indre marked.
- Målet er styret af hensynet til EU's borgere og virksomheder og omfatter fri bevægelighed uden indre grænsekontrol og med en fælles politik for asyl, indvandring og ydre grænsekontrol; indre sikkerhed gennem forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet; og let adgang til domstolene, navnlig på grundlag af et princip om gensidig anerkendelse mellem medlemslandene.
- Forfatningstraktaten styrker samarbejdet om retlige og indre anliggender bl.a. gennem mere medbestemmelse til Europa-Parlamentet, udbredelse af kvalificeret flertal i Rådet og en større rolle for Kommissionen og EU-Domstolen.
- Visse særtræk ved samarbejdet fastholdes dog, bl.a. initiativret for en gruppe af medlemslande og en vis begrænsning af EU-Domstolens kompetence inden for samarbejdet om strafferet og politi.

Forfatningstraktaten lægger op til at styrke samarbejdet om retlige og indre anliggender. Det overordnede formål er at gøre EU til et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Mere konkret omfatter samarbejdet tre delområder:

For det første et område uden indre grænsekontrol med en fælles politik for asyl, indvandring og den ydre grænsekontrol, der bygger på solidaritet mellem medlemslandene, og som er retfærdig over for tredjelandstatsborgere.

For det andet et område med et højt sikkerhedsniveau gennem forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet, bl.a. ved operativt samarbejde og gensidig anerkendelse.

Og for det tredje et område med let adgang til domstolene, navnlig på grundlag af et princip om gensidig anerkendelse af afgørelser i civilretlige sager.

De ændringer, som traktaten gennemfører, handler først og fremmest om nye, mere effekti-

ve arbejdsmetoder bl.a. som følge af, at forfatningstraktaten ophæver den gældende søjlestruktur, hvor f.eks. samarbejdet om strafferet og politi foregår inden for en mellemstatslig ramme (EU-traktaten, søjle 3), mens samarbejdet om grænsekontrol, asyl, indvandring og civilret foregår inden for en overstatslig ramme (EF-traktaten, søjle 1). Med forfatningstraktaten vil hele samarbejdet blive samlet inden for den overstatslige ramme og som udgangspunkt være underlagt de samme regler som det mere traditionelle EU-samarbejde.

Det betyder bl.a. mere medbestemmelse til Europa-Parlamentet, udbredelse af kvalificeret flertal i Rådet og en større rolle for Kommissionen og EU-Domstolen. Det betyder også, at der på hele området anvendes de samme instrumenter, herunder europæiske love og rammelove, som på de traditionelle samarbejdsområder i EU. Visse særtræk ved samarbejdet fastholdes, bl.a. initiativret for en gruppe af medlemslande og en vis begrænsning af EU-Domstolens kompetence inden for samarbejdet om strafferet og politi.

1.6 Andre EU-politikker

Et velfungerende EU på de traditionelle samarbejdsområder

- På en række af EU's centrale samarbejdsområder fastholder forfatningstraktaten hovedindholdet i samarbejdet.
- Den største ændring på mange af disse områder er hovedregelen om kvalificeret flertal i Rådet og inddragelse af Europa-Parlamentet som medlovgiver. Dette gælder også området for social sikring for vandrende arbejdstagere. Her indføres dog en »nødbremse«, der gør det muligt for et enkelt medlemsland at blokere for vedtagelsen – i praksis ved at henvise beslutningen til Det Europæiske Råd.
- Forfatningstraktaten bygger videre på, at euroen nu er en velfungerende valuta i størstedelen af EU. Eurolandenes indbyrdes koordination styrkes således.

Det indre marked videreføres uden væsentlige ændringer. Målet er fortsat et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital. Tilsvarende videreføres de fleste af EU's andre politikker uden